

Потрібно розуміти, що формуючи практику, Суд відштовхується від конкретних обставин справи, деталі яких мають вирішальне значення. За здавалось б майже однакових обставинах ЄСПЛ може винести діаметрально протилежні рішення і це не примха суду, а належне та справедливе зважування всіх аргументів. Захисникам варто буде обережними із повсюдним використанням у власній практиці рішень Європейського суду з прав людини, бо недолуге та невлучне посилення може не лише виглядати непрофесійним, але й обернутися проти самих адвокатів через незнання нюансів справи та поверхневого ознайомлення із висновками Суду.

Список використаної літератури:

1. Бабанли Р., Пушкар П. До питання про (не)релевантне застосування практики Європейського суду з прав людини: практичні поради
2. Рішення ЄСПЛ «Бартая проти Грузії» (заява № 10978/06) <https://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-6155207-7964980>
3. Островська М. Недоречне використання практики ЄСПЛ у судових процесах України <https://resonance.ua/nedorechne-vikoristannya-praktiki-iesp/>

Полуніна Ольга Олександрівна,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного процесу

Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОСКАРЖЕННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ, УХВАЛЕНИХ В СПРОЩЕНОМУ ПОЗОВНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

У порядку спрощеного позовного провадження розглядаються такі справи: 1) малозначні справи; 2) що виникають з трудових відносин (ч. 1 ст. 274 ЦПК України).[1]

Малозначними справами, відповідно до ч. 6 ст. 19 ЦПК України, є: 1) справи, у яких ціна позову не перевищує 100 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб; 2) справи незначної складності, визнані судом малозначними, крім справ, які підлягають розгляду лише за правилами загального позовного провадження, та справ, ціна позову в яких

перевищує 500 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб вираховується станом на 1 січня календарного року, в якому подається відповідна заява або скарга, вчиняється процесуальна дія чи ухвалюється судове рішення[2, 28].

Також у порядку спрощеного провадження може бути розглянута будь-яка інша справа, віднесена до юрисдикції суду, за винятком справ, зазначених у ч. 4 ст. 274 ЦПК України.

При цьому під час вирішення питання щодо визначення справи як такої, що може бути розглянута в порядку спрощеного позовного провадження суд має врахувати: 1) ціну позову; 2) значення справи для сторін; 3) обраний позивачем спосіб захисту; 4) категорію та складність справи; 5) обсяг та характер доказів у справі, в тому числі чи потрібно у справі призначити експертизу, викликати свідків тощо; 6) кількість сторін та інших учасників справи; 7) чи становить розгляд справи значний суспільний інтерес; 8) думку сторін щодо необхідності розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження[3, 81] .

Кожен має право на помилку, або іншим словами, поговоримо про оскарження судових рішень, які були винесені в рамках спрощеного позовного провадження. На що необхідно звертати увагу позивачу та як діяти, щоб дійсно мати результат? Оскарження рішення винесеного у порядку спрощеного провадження має певні особливості, дивлячись на те, що оскаржується — безпосередньо відсутність підстав для розгляду справи у спрощеному позовному провадженні чи резолютивна частина рішення. Ми розглянемо перший варіант[4]. По-перше, слід зауважити, що оскільки рішення ухвалені у такій формі позовного провадження, то необхідно розуміти що собою представляє дана форма. Спрощене позовне провадження — вид провадження, який характеризується відсутністю

підготовчого засідання, для якого не передбачений етап судових дебатів та для якої існують скорочені граничні строки як розгляду справи так і подання процесуальних доказів (наприклад, відзиву)[5, 130]. До того ж варто враховувати, що оскільки у даній формі відсутнє підготовче засідання, то всі докази та клопотання про витребування доказів, разом з обґрунтуванням витребування мають подаватися виключно з позовом.

По-друге, оскаржуючи такі рішення не зайвим буде звернутися до судової практики. Наприклад, як ми знаємо, розгляд справи без дотримання належної правової процедури та істотного порушення цивільно-процесуальних норм призводить до скасування рішення. Так, на практиці непоодинокими є випадки, коли справа, яка мала розглядатися у порядку загального позовного провадження розглядалася у порядку спрощеного позовного і навпаки. Наприклад, Апеляційний суд Харківської області у справі №643/15444/17 виніс постанову у якій скасував рішення суду першої інстанції і ухвалив нове рішення, задовольнивши позов. Отже, сторони мають оцінювати дії суду, оскільки подання апеляційної скарги і апеляційне провадження все таки не мало сил[6, 87].

Але, варто звернути увагу на ще один приклад з судової практики. Так, особа звернулася з позовом до суду та з клопотанням про розгляд справи у спрощеному позовному провадженні. Суд першої інстанції розглянув клопотання, проте відмовив у його задоволенні. Вже після винесення рішення у справі сторона по справі подала апеляційну скаргу у зв'язку з тим, що відсутні підстави для розгляду справи у порядку загального позовного провадження. Апеляційна інстанція залишила рішення суду першої інстанції без змін, вказуючи на відсутність порушення прав скажника з огляду на розгляд справи у загальному позовному провадженні (справа №629/367/17).[7, 175]

Отже, суду та сторонам провадження необхідно аналізувати судову

практику при вирішенні питання яка саме форма позовного провадження має бути для розгляду конкретної справи, оскільки кількість рішень апеляційної інстанції про залишення рішення суду першої інстанції без змін завжди є показником високої ефективності системи правосуддя та компетентності суддів першої інстанції.

Список використаної літератури:

1. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2004. № 40-41, 42. Ст. 492. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 07.07.2019).
2. Ізарова І.О. Реформи цивільного процесуального законодавства в незалежній Україні: 1991–2017. Україна на шляху до Європи : реформа цивільного процесуального законодавства : Міжнародна науково-практична конференція (м. Київ, 7 липня 2017 р.) : зб. наук. праць. Київ : ВД Дакор, 2017. С. 18–35.
3. Циркуненко О.В. Особливості розгляду цивільних справ у порядку спрощеного позовного провадження. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. Серія «Право». 2018. Вип. 28. С. 77–84.
4. Грушицький А. Розгляд «по-спрощеному». Закон і бізнес. 2018. № 37 (1387). 15.09-21.09.2018. URL: https://zib.com.ua/ua/print/134471-koli_spravi_neznachnoi_skladnoschi_stayut_maloznachnimi_.html (дата звернення: 27.05.2019).
5. Панич Н.Ю. Малозначні справи згідно ч. 6 ст. 19 ЦПК України у порівнянні з § 495a ЦПК Німеччини і ч. 1 ст. 2 Регламенту (ЄС) № 861/2007: чи вдалась реформа? Малозначні спори: європейський та український досвід вирішення : збірник наукових праць учасників Міжнародної науково-практичної конференції, 23–24 листопада 2018 р., Київ, Україна / за заг. ред. І. Ізарової, Р. Флейшара, Р. Ханік-Посполітак. Київ : Дакор, 2018. С. 120–133.
6. Угриновська О., Гембара Г. Спрощене позовне провадження: законодавча регламентація та проблеми судової практики. Підприємництво, господарство і право : науково-практичний господарсько-правовий журнал. 2018. № 12. С. 85–89.
7. Тітов М.Ю., Коротенко Т.Ф. Спрощене позовне провадження: новий досвід. Узагальнення судової практики на прикладі Оболонського районного суду міста Києва. Малозначні спори: європейський та український досвід вирішення : збірник наукових праць учасників Міжнародної науково-практичної конференції, 23–24 листопада 2018 р., Київ, Україна / за заг. ред. І. Ізарової, Р. Флейшара, Р. Ханік-Посполітак. Київ : Дакор, 2018. С. 172–186.

Притуляк Валерій Миколайович,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри Цивільного процесу

Національного університету «Одеська юридична академія»